

Störande rökning

Bor du i ett flerbostadshus där din grannes rök gör att du mår dåligt? Röken kan komma från att grannen röker i sin bostad, på sin balkong/uteplats eller på andra gemensamma ytor.

Grannens lust att röka får inte begränsa din rätt att må bra i ditt hem. Rökning är skadligt för hälsan, både för rökaren och de i rökarens närhet. Att leva med en rökare ökar risken för att dö av hjärtkärlsjukdom eller lungcancer med mellan 20 och 30 procent (källa: Hjärt-Lungfondens faktablad om tobak).

Rökning innebär nedsmutsning av luften vi andas och marken vi går på. Rökning innebär en ökad brandrisk och kan även leda till ett lägre värde på bostaden. Rökning ger även många rökare oväntade problem. Det finns domstolsutslag som har ålagt störande rökare att flytta från sin bostad och dessutom dömt rökaren att betala rättegångskostnaderna. Det finns hyresgäster som krävs på stora belopp för sanering av en bostad de lämnar.

Vad du kan göra:

1. **Tag reda på vilka regler kring rökning som finns för huset.** Har brf (bostadsrättsföreningen) eller hyresvärden ingått avtal eller fattat beslut om rökfritt boende? Gäller beslutet hela huset inklusive uteplatser eller bara vissa bostäder eller utrymmen?
2. **Kontrollera hur friskluftsintag sker** i huset? Var tas friskluften in? Kommer rök in via friskluftsintaget?
3. **Tala med den granne som röker.** Passa på när du är på gott humör. Börja inte med att skälla. Försök få grannen att visa hänsyn. Grannen måste förstå att rökningen är skadlig för dig och stör dig mycket. Fråga om grannen kan undvika rökning på balkonger och uteplatser. Kanske öppna upp för att rökning kan ske vid speciella tillfällen då grannen meddelar dig så du kan skydda dig, tex. genom att inte vara hemma eller genom att blockera friskluftsintaget. Fråga grannen om han/hon kan göra något för att begränsa rökens spridning, kanske genom att röka på en promenad eller i sitt eget hem?
4. **Fråga andra grannar** om de också störs. Om ni har för avsikt att gemensamt anmäla störande rökning: Hjälp varandra genom att anteckna hur ofta, hur länge och var det röks och av vilka. Om möjligt, var två "vittnen" och notera även era namn.
5. Hör av dig till **hyresvärd/styrelse i brf** och berätta att du är störd av grannens rökning. Är det så att röklukt tränger in genom ventilationen så är brf/hyresvärd skyldiga att åtgärda. Bor du i en brf kan du skriva en motion till årsstämman och föreslå regler kring rökning. Berätta om det finns barn som också påverkas av den passiva rökningen.
6. Vänd dig till **miljöförvaltningen i din kommun** och be dem om råd eller hjälp. De kan komma på ett tillsynsbesök och därefter utfärda en rapport eller ett beslut. Kommunen kan kontakta brf/hyresvärd och uppmana dem att åtgärda brister. Kommunen kan eventuellt ta ut en avgift för ett tillsynsbesök.
7. Tycker du att kommunen agerar eller resonerar fel kan du överklaga kommunens beslut till **Länsstyrelsen**. Länsstyrelsen granskar kommunens beslut och beslutar i sin tur om de tycker att kommunen agerat rätt eller återremitterar ärendet till kommunen för vidare handläggning.
8. Är du missnöjd med Länsstyrelsens beslut kan du överklaga till **Mark- och miljödomstolen**.
9. Är du missnöjd även med deras beslut går det att överklaga ända till **Mark- och miljööverdomstolen**.

Kommentar: För att driva en rättsprocess är det en fördel att anlita en jurist.

Tillfällig lindring:

Det finns luftrenare som är avsedda att ta bort gifter och lukt från rökning. Dessa kan ge en snabb lindring medan andra aktiviteter för att minska rökningen pågår.

Vad lagen säger:

Jordabalkens tolfte kapitel, även kallad Hyreslagen

25 § När hyresgästen använder lägenheten skall han se till att de som bor i omgivningen inte utsätts för störningar som i sådan grad kan vara skadliga för hälsan eller annars försämra deras bostadsmiljö att de inte skäligen bör tålas (störningar i boendet).

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/jordabalk-1970994_sfs-1970-994

Bostadsrättslagens sjunde kapitel

9 § När bostadsrättshavaren använder lägenheten skall han eller hon se till att de som bor i omgivningen inte utsätts för störningar som i sådan grad kan vara skadliga för hälsan eller annars försämra deras bostadsmiljö att de inte skäligen bör tålas. Bostadsrättshavaren skall även i övrigt vid sin användning av lägenheten iaktta allt som fordras för att bevara sundhet, ordning och gott skick inom eller utanför huset. Han eller hon skall rätta sig efter de särskilda regler som föreningen i överensstämmelse med ortens sed meddelar. Bostadsrättsinnehavaren skall hålla noggrann tillsyn över att dessa åligganden fullgörs också av dem som han eller hon svarar för enligt 12 § tredje stycket 2.

Om det förekommer sådana störningar i boendet som avses i första stycket första meningen, skall föreningen

1. ge bostadsrättshavaren tillsägelse att se till att störningarna omedelbart upphör, och
2. om det är fråga om en bostadslägenhet, underrätta socialnämnden i den kommun där lägenheten är belägen om störningarna.

Andra stycket gäller inte om föreningen säger upp bostadsrättshavaren med anledning av att störningarna är särskilt allvarliga med hänsyn till deras art eller omfattning.

Om bostadsrättshavaren vet eller har anledning att misstänka att ett föremål är behäftat med ohyra får detta inte tas in i lägenheten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer fastställer formulär till underrättelse som avses i andra stycket 2. Lag (2004:390)

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/bostadsrattslag-1991614_sfs-1991-614

Miljöbalken nionde kapitel

3 § Med olägenhet för människors hälsa avses störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig.

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/miljobalk-1998808_sfs-1998-808

Tobakslagen

Reglerar lokaler och utomhusytor som allmänheten har tillträde till.

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-20182088-om-tobak-och-liknande-produkter_sfs-2018-2088

Hjälp oss att påverka samhället för en rökfri miljö:

- Insändare till tidningar, skapa opinion på nätet via sociala medier.
- Ring in till radioprogrammet Ring P1! [Sveriges Radio - lokala och rikstäckande radiokanaler](#)

- Kontakta en politiker.
- Lämna in ett förslag till kommunen om att allmännyttan bygger fler helt rökfria hus, dvs rökfritt även på balkong och uteplatser.
- Engagerad dig i olika organisationer och håll dig uppdaterad:

Länkar:

- Riksförbundet VISIR <https://visominteroker.se>
- Tobaksfakta – oberoende tankesmedja <https://tobaksfakta.se/>
- Yrkesföreningar mot tobak <https://tobaccoorhealthsweden.org/>
- A Non Smoking Generation <https://nonsmoking.se/>
- Astma- och Allergiförbundet <https://astmaoallergiforbundet.se/>
- Cancerfonden <https://www.cancerfonden.se/>
- Riksförbundet HjärtLung <https://www.hjart-lungfonden.se/>
- Hjärt-Lungfonden <https://www.hjart-lungfonden.se>
- Folkhälsomyndigheten <https://www.folkhalsomyndigheten.se>

Tillfällig lindring:

Det finns luftrenare som är avsedda att ta bort gifter och lukt från rökning. Dessa kan ge en snabb lindring medan andra aktiviteter för att minska rökningen pågår.

Till dig som röker

Rök inte hemma, rök utomhus. Gå gärna en bit bort från ditt hus

- Röken är mycket flyktig och sprider sig lätt
- Röken och dess giftiga beståndsdelar stannar kvar länge i bostaden, den tenderar att fastna i textilier, möbler, tapeter och andra material
- Det är inte OK att röka under köksfläkten, vid ett öppet fönster eller på balkongen/uteplatsen
- Anhöriga i bostaden och andra besökare – speciellt barn - löper stor risk att ofrivilligt drabbas av andrahands- eller tredjehandsrök (så kallad passiv rökning)
- Andra hyresgäster i huset löper också stor risk att drabbas av passiv rökning

Tänk på att

- Det finns inga ofarliga nivåer av andrahands-eller tredjehandsrök - endast 100% rökfria miljöer skyddar mot tobaksrökens skadliga effekter
- För vart åttonde rökare som dör till följd av tobaksrökning dör en icke-rökare till följd av passiv rökning
- Mycket låga nivåer av exponering i andra hand från cigarettrök är tillräcklig för att öka risken för hjärtkärlsjukdom
- Om en hyresgäst röker så röker alla andra i huset också!

Dessutom

En rökfri hemmiljö bidrar till att

- Dra ned på rökningen
- Sluta röka!